

Je pa tudi vrsta okoliščin, ki prav skozi strokovna usposabljanja učitelja lahko utrjujejo v negativni smeri kariernega razvoja: če je prisiljen v udeležbo, to le še stopnjuje njegovo nezadovoljstvo, izolacijo in občutek, da je »talec poklica«, da druge izbire nima. Če usposabljanja niso prilagojena potrebam učiteljev, učitelja udeležba na takih izobraževanjih izčrpa, s seminarjev pa se vrača »bolan«. Izobraževanje in usposabljanje, ki spregleduje, da so med udeleženci tudi zagrenjeni učitelji, spregleduje svoje temeljno poslanstvo in prosvetliljsko vlogo – učitelju pomagati, da bi uvidel svoje dejansko stanje, in mu ponuditi novo profesionalno vizijo. Zmotno bi bilo pričakovati, da izobraževanje samo na sebi lahko preokrene tok kariere. Podatki kažejo (cf. Javrh, 2008), da mora pri razvoju kariere, če naj bi se razvijala v zaželeni smeri, delovati več dejavnikov: primerno ravnateljstvo »motivacijsko« vodenje, vzpodbudno delovno okolje, izobraževanje, ki upošteva zakonitosti razvoja kariere učiteljev ter učiteljeva osebna zavezanost profesionalni drži in etiki.

Izkušnje o potrebi profesionalni odličnosti s področja dela z ranljivimi skupinami

Pregledna zbirka najnovejših domačih teoretskih in raziskovalnih prispevkov *Obrabi pismenosti* (2011) je razkrila več pogledov strokovnjakov in raziskovalcev področja dela z ranljivimi skupinami, ki kažejo, kako hitro in nepredvidljivo se tudi empirično podprte študije in teoretična spoznanja dopolnjujejo in posledično spreminjajo. Oboje nesporno od učiteljev, ki želijo razviti profesionalno odličnost, terja nova znanja in nove veščine (Javrh, 2011). Naštejmo le nekaj kompleksnejših problemov, povezanih z ranljivimi skupinami odraslih.

Pomanjkljiva razvitost temeljnih zmožnosti določenim skupinam prebivalstva onemogoča izrabo priložnosti za koriščenje teh sistemov, ki naj bi bili v načelu demokratično urejeni (Ivančič et al., 2008; Ivančič in Javrh, 2005; Možina et al., 2009). Revščina močno omejuje možnosti pridobitve določene stopnje izobrazbe, stopnja izobrazbe pa sodoloča zmožnosti oziroma kompetence predvsem pri pripadnikih ranljivih skupin, saj imajo praviloma ključne zmožnosti bistveno manj razvite. Zato revščina ni omejena le na revne države Evropske unije, pojavlja se v vseh okoljih Evrope in se skriva za navideznim izobiljem. Izobrazbeni dosežki posameznikov jasno korelirajo z vključenostjo oziroma izključenostjo na različnih področjih družbe. Vpliv se kaže na primer v zmožnostih izrabe posameznikovih pravic na področjih zaposlovanja, zdravja, stanovanjskem področju in drugih (Vrečer in Javrh, 2009).